

Právo EU

Evropská unie (EU) má svůj vlastní právní systém a právo: hlavní předpisy a zásady jsou stanoveny v zakládacích smlouvách; EU může přijímat právní a legislativní akty, které musí členské státy dodržovat a uplatňovat.

Právo EU je právně závazné a veřejně dostupné ve všech [úředních jazycích EU](#). Webové stránky [EUR-Lex](#) poskytují přístup k úplnému znění právních dokumentů EU ve všech těchto jazycích a umožňují vyhledávání určitého zákona nebo právního aktu.

Prameny práva EU

Dva hlavní prameny práva EU jsou: **primární právo** a **sekundární právo**.

Primární právo představují smlouvy formulující právní rámec Evropské unie. Sekundární právo se skládá z právních nástrojů založených na těchto smlouvách, jako jsou nařízení, směrnice, rozhodnutí a dohody. Kromě toho existují všeobecné zásady práva EU, [judikatura](#) vytvořená Soudním dvorem Evropské unie a [mezinárodní právo](#).

Pro právo EU je charakteristické, že může být bezprostředně vymahatelné před soudy členských států EU („přímý účinek“) a že práva členských států EU není vždy možné uplatnit, jsou-li v rozporu s právem EU („nadřazenost“ práva EU).

Primární právo EU (smlouvy)

Primární právo lze považovat za nejvyšší pramen práva Evropské unie. Stojí na vrcholu evropského právního řádu a obsahuje především tyto [smlouvy](#):

- „zakládací“ smlouvy: [Smlouvu o Evropské unii](#), [Smlouvu o fungování EU](#), a [Smlouvu o založení Evropského společenství pro atomovou energii](#),
- protokoly a přílohy ke smlouvám, smlouvy o přistoupení členských států k Evropské unii a ostatní smlouvy.

Tyto smlouvy společně upravují rozdělení pravomocí mezi Unii a členskými státy, definují proces rozhodování a legislativní proces, pravomoci orgánů EU a rozsah jejich činnosti v rámci jejich oblasti kompetence.

K poslední změně primárního práva došlo na základě [Lisabonské smlouvy](#), která vstoupila v platnost v prosinci 2009 (výše uvedené smlouvy zahrnují novelizace, jež přinesla Lisabonská smlouva).

Sekundární právo EU (právní předpisy, dohody atd.)

Sekundární právo se skládá z takzvaných jednostranných aktů a dohod.

Jednostranné akty jsou především ty akty, které jsou uvedené v článku 288 [Smlouvy o fungování EU](#): nařízení, směrnice, rozhodnutí, stanoviska a doporučení. Kromě toho existují zvláštní akty založené na předchozích smlouvách: například v oblasti trestních věcí zůstávají v platnosti „rámcová rozhodnutí“ (ta byla přijata dříve, než vstoupila v platnost Lisabonská smlouva, kdy justiční a policejní spolupráce v trestních věcech měla zvláštní status – více informací k této tématice naleznete v odkazu: [shnutí – trestní věci do listopadu 2009](#)). Právně závazné akty přijaté legislativním postupem (jako nařízení, směrnice a rámcová rozhodnutí) jsou označovány jako legislativní akty nebo „legislativa“.

Dohody zahrnují: mezinárodní dohody nebo úmluvy podepsané Společenstvím nebo Evropskou unií a zemí nebo organizací mimo EU, dohody mezi členskými státy a interinstitucionální dohody.

Shnutí právních předpisů a další informace

Kromě webových stránek [EUR-Lex](#), které poskytují úplné znění všech právních dokumentů EU, existují webové stránky „[shnutí právních předpisů EU](#)“, které stručným a přehledným způsobem uvádějí hlavní aspekty právních předpisů EU. Ve formě informačních přehledů členěných podle tematických oblastí korespondujících s [aktivitami EU](#) poskytují přibližně 3 000 shrnutí právních předpisů EU. Rozsah tematických oblastí sahá od zemědělství až po dopravu a databáze tak představuje komplexní a

aktuální informace o právních předpisech EU. Avšak chybí zde informace o právních rozhodnutích, která mají pouze dočasný význam, jako např. rozhodnutí o grantech.

Dále existuje databáze EUR-Lex, která sleduje veškeré legislativní návrhy v průběhu legislativního procesu orgánů EU, a databáze [Europe Direct](#), která doplňuje výše uvedené o uživatelsky přívětivá shrnutí mnohdy dlouhých a technických právních předpisů EU (a rovněž odpovídá na dotazy občanů týkajících se EU).

Tyto stránky spravuje Evropská komise. Informace na této stránce nemusí nezbytně vyjadřovat oficiální stanovisko Evropské komise. Komise neodpovídá ani neručí za informace nebo údaje, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Pokud jde o předpisy v oblasti autorských práv pro webové stránky EU, viz právní upozornění.

Poslední aktualizace: 18/01/2019